

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ УРОКУ В СУЧАСНІЙ ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Початок ХХІ ст. в Україні позначився радикальним реформуванням освітнього процесу. Школа ХХІ ст. зумовлює необхідність докорінного переосмислення освітньої парадигми, актуалізації змісту, технологій становлення індивідуальності учня як суб'єкта і проектувальника життя, створення проектно-життєвого простору, спрямованого на розвиток і саморозвиток компетентної конкурентно-спроможної особистості, яка вміє творчо розв'язувати проблеми, прагне змінити на краще своє життя і життя своєї країни.

Початкова ланка освіти – фундамент шкільного навчання, адже саме тут закладається основа для формування особистості майбутнього громадянина. Вона покликана забезпечити подальше становлення і різнобічний розвиток особистості дитини, цілеспрямованого виявляти її здібності в різних видах діяльності, створити умови для повноцінного засвоєння базового рівня освіти і уміння вчитись.

Відомо, що педагогічна діяльність може здійснюватись у різних формах, серед яких особливе місце відводиться уроку.

Пройшовши випробування протягом століть, маючи свої традиції і ритуали, переваги та недоліки, урок і сьогодні не втрачає своєї унікальності і неповторності, залишаючись основною дидактичною формою навчання, яка поєднує індивідуальні, групові, фронтальні методи навчально-пізнавальної діяльності з учнями обох статей однакового віку і приблизно однакового інтелектуальним розвитком. Сутність і призначення уроку в процесі навчання як цілісної динамічної системи зводиться таким чином до колективної взаємодії учителя і учнів.

Педагогічна наука і шкільна практика направляють свої зусилля на пошуки шляхів удосконалення уроку.

На небезпечну тенденцію зниження інтересу учнів до занять, масова практика відреагувала нестандартними уроками, головною метою яких є пробудження й утримання інтересу школярів до навчальної праці.”

Нестандартні уроки більше подобаються учням, ніж буденні навчальні заняття. У них незвичайні задум, організація, методика проведення. Тому багато педагогів бачать у них прогрес педагогічної думки, правильний крок у напрямку демократизації школи. З іншого боку – перетворювати нестандартні уроки в головну форму роботи, вводити їх у систему недоцільно через відсутність серйозної пізнавальної праці, невисокої результативності, великої втрати часу.

Пошук шляхів активізації пізнавальної діяльності учнів на уроках – не нова проблема в дидактиці. Проблема методика уроку, шляхів його вдосконалення переймалися багато вчених і вчителів таких, як А.М.Алексюк,

Ю.К. Бабанський, Є.М. Ільїн, М.І. Махмутов, В.О. Оніщук, І.П. Підласий, Д.О. Тхоржевський. Н.М. Яковлев та багато інших.

У посібнику «Педагогіка» Н.Є. Мойсеюк наведено визначення нестандартного уроку, їх класифікація. Найпоширенішими типами нестандартних уроків є: уроки - прес-конференції, уроки - аукціони, уроки - ділові ігри, уроки - занурення, уроки типу КВК, уроки - консультації, комп'ютерні уроки, театралізовані уроки, уроки з груповими формами роботи, уроки взаємного навчання, уроки творчості, які ведуть учні, уроки-заліки, уроки-сумніви, уроки-творчі звіти, уроки-формули, уроки-конкурси, уроки-фантазії, уроки-суди, уроки-пошуку істини, уроки-концерти, уроки-діалоги, уроки-рольові ігри, уроки-екскурсії. інтегровані уроки тощо. Отже, тут наведено перелік деяких нестандартних уроків, а не їх класифікація за певними параметрами.

Багато інших авторів намагалися навести загальну класифікацію нестандартних уроків, але ними, як правило, не виділялися певні узагальнені основи такої класифікації (О.Й. Антипова, В.Ф. Паламарчук, Д.І. Румянцева, Т.К. Селевко, М.М. Фіцула та ін.).

Є деякі складності і недоліки використання нестандартних уроків: затрати більшого часу на підготовку і проведення таких уроків; не всі учні в рівній мірі активні; організаційні труднощі (дисципліна, правила поведінки); ускладнюється система оцінювання, аналізу результатів навчання; забезпечення науково-методичної і матеріально-технічної бази навчання; знаходження певного місця таких уроків в навчально-виховному процесі тощо.

Недарма педагог-новатор В.О. Сухомлинський казав, що до хорошого уроку треба готуватися все життя. Такими ж прикладами творчого підходу і проведення занять з учнями являється досвід роботи педагогів - новаторів В.Ф. Шаталова, І.П. Волкова та багатьох інших.

Отже, використання нестандартних уроків і окремих нестандартних прийомів педагогічної техніки та технології на уроках сприяє творчості як вчителя, так і учнів.

Переваги нестандартних уроків в порівнянні із звичними структурами уроків в тому, що підвищується інтерес учнів до навчання, їх активність в пізнанні і творчості, самостійність пошуків знань, переживання успіху досягнень, ініціативність, можливість індивідуального підходу до учнів, використання інноваційних та інформаційних педагогічних технологій, розвиток культури спілкування, взаємовідповідальності і т.д.

Література

1. Волинець А.Г. сучасні педагогічні інновації і школа майбутнього / А.Г. Волинець // Рідна школа. – 1994. – №5.
2. Макаренко Л. Розширюємо можливості уроку/ Л. Макаренко // Трудова підготовка в закладах освіти. – 2005. – №1. – С. 7 – 10.
3. Освітні технології / О.М. Пехота та ін. – К. : А.С.К., 2001. – 256 с.
4. Пометун О. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання / О. Пометун., Л. Пироженко – К. : А.С.К., 2004. – 192 с.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>